

gera församlingarne att få klockare- och organisttjänsterna förenade. Dessa båda befattningar kunna likväl icke skötas af sådana substituter som de prester, hvilka innehafva klockarelägenheter, vanligen hålla. Enahanda är förhållandet der klockare- och skolläraresysslorna äro förenade. Församlingarne måste således se såväl den ena som den andra af dessa befattningar skötas på ett mindre tillfredsställande sätt, under det de för deras ändamålsenliga bestridande anslagna tillräckliga löneinkomster användas af det dessutom nog högt aflönade presterskapet. För afhjelpandet af dessa missförhållanden, vågar jag derföre vördsamt föreslå,

att Riksdagen ville besluta att till Kongl. Maj:t inkomma med underdånig framställning om upphäfvande af rättigheten för presterskapet i Lunds stift att få innehafva rum på förslag till återbesättande af lediga klockare-tjänster.

Om remiss till Lag-Utskottet anhålles.

Stockholm den 21 Januari 1869.

Per Nilsson
från Kristianstads län.

N:o 17.

Af Herr G. Bjerkander: Om underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t, angående åtgärders vidtagande i afseende på Svenska undersätters utflyttning ur landet.

Ibland tilldragelser, hvarpå närvarande tid är särdeles rik, är det en, som förtjenar att synnerligen beaktas, ehuru statsmagterna hittills icke fästat någon uppmärksamhet derpå; jag menar: den i allt större dimensioner sig utvecklande emigrationen till nya världen.

Antalet af dem, som under det sednast förflutna året öfvergifvit fäderneslandet, är säkerligen långt större än något af de föregående

åren, och sannolikt skall det nu ingångna året komma att räkna ännu flera, att döma efter alla de uppmaningar från slägtingar och bekanta, som postdagligen anlända från det aflägsna landet och spridas öfver hela riket, af de förberedelser som göras, och den svärm af s. k. agenter, som åtagit sig det snygga uppdraget att mot viss procent narra enfaldiga människor att öfvergifva fädernesland, hem och familj, för att i en aflägsen verldsdel söka rikedom och lycka, men kanske i stället finna endast nöd och elände eller också en förtidig död.

Att vårt kapital- och folkfattiga land genom dessa utvandringar lider en oersättlig förlust är alldeles uppenbart, enär både jordbruket och andra näringar beröfvas den drifkraft som är nödvändig för deras bestånd och utveckling; hvartill kommer, att fattigvården ökas mångestades i en outhärdelig grad, derigenom att friska arbetare öfvergifva hustrur och barn utan medel till försörjning, och kasta sig sjelfva ut på den vådliga färden, der många antingen omkomma eller af hvarjehanda orsaker förgäta omsorgen om de i hemlandet kvarlemnade anhöriga. — Andra resa helt oförmodadt ifrån sina, genom lättsinne eller öfverdåd åsankade skulder, bringande en mängd fordringsegare i bekymmer, och mången gång till tiggarsstafven. Andra åter söka att genom stölder eller bedrägerier åtkomma nästans egendom, hvarmed de försvinna helt plötsligt, och, väl inkomna i »frihetens land», kunna de icke mera åtkommas, om de än gjort aldrig så mycket ondt i hemlandet.

Att ett civiliseradt land, som Sverige väl gör anspråk på att vara, längre skulle låta ett sådant förhållande fortgå, vore detsamma ovärdigt, sedan andra nationer för längesedan fogat sådana anstalter, som kunna anses betryggande så i ett som annat hänseende, i fråga om emigrerande landsmän, hvartill ibland annat hörer, att kunna återtaga personer, som för hvarjehanda orsakers skull rymt till utrikes orter. — Sjöfartsidkande nationer veta äfven att sjelfve tillgodogöra sig den förtjenst, som uppkommer genom emigranternas öfverförande, i stället för att Sverige låter amerikanare och engelsmän förtjena på våra stackars landsmän, som måste anförtro lif och egendom i deras händer, och ofta blifva behandlade som kreatur och icke som människor. — Att detta icke är någon obetydlighet, kan slutas deraf, att de bolag, som öfverföra emigranter till Amerika, betala höga provisioner till personer, som vilja förse dem med sådane, ock att en resa t. ex. från Göteborg till New-York, kan inbringa flera hundratusen riksdaler endast i passagerareafgifter.

Antager man nu att under den sednaste tiden omkring hundra tusen människor från Sverige emigrerat till Amerika, och hvar och en af dem betalt 130 R:dr för öfverfarten, så gör detta tretton millioner

riksdaler som gått ur riket endast i passagerareafgifter; men härvid stadnar det icke: — hvarje person öfver hufvud taget, har säkerligen med sig hvarjehanda reseffekter till ett värde af 150 R:dr, som gör femton millioner riksdaler, hvarförutan många hafva större och mindre kassor till inköp af jord, uppgående stundom till många tusen R:dr. Antager man att endast en tiondedel af det supponerände antalet, medfördt öfverhufvud 1,000 R:dr, så gör detta ytterligare en summa af tio millioner, således tillsammans trettioåtta millioner R:dr, som försvunnit ur riket under en kort tid.

Huru kunna förekomma allt detta? Att rent af förbjuda denna folkvandring, vore det radikalaste medlet, men detta vore hardt när en omöjlighet, och dessutom ett våld på den fria försörjningsrättighet, som hvarje människa måste ega, när den utöfvas utan annans skada. — Ett annat medel finnes visserligen också, hvilket, om än icke så radikalt som det förstnämnda, dock utan tvifvel skulle betydligt afsvala reslusten, och detta vore, att söka bereda de arbetande klasserna, eller med ett ord: de s. k. närande folkklasserna en bättre utkomst, så att de kunde, utan alltför mycket bekymmer och ansträngning, berga sig på den Svenska jorden, ty dessa äro egentligen de som emigrera. Fosterlandskänslan skulle då utan tvifvel kvarhålla dem, och de skulle icke så lätt låta förläsa sig att lemna det säkra för det osäkra.

Men huru åstadkomma detta? — Svaret härpå är lätt gifvet, men att realisera det, går icke lika lätt; tiden derföre är ännu icke inne, men torde komma förr eller sednare, sedan emigrationsfloden nått sin höjd; då kanske att talet om hushållning, skattenedsättning och skattefördelning kan blifva mer än tomma ord; vare det blott då icke försent! — Under afvaktan af denna tid, lär väl icke kunna göras mer, än att genom ändamålsenliga åtgärder söka att göra det onda så litet kännbart som möjligt; att införa och upprätthålla ordning och skick inom landet, så att något band lägges på lättsinnet, och att förskaffa sig rättighet att återföra dem, som för brott eller bedrägerier afvikit i afsigt att undgå lagens arm.

Med anledning af hvad som nu blifvit anfördt, får jag vördsamt föreslå:

att Riksdagen ville uti en underdånig skrifvelse an-
hålla, att Kongl. Maj:t efter sakkunnige mäns hörande,
täcktes taga i Nådigt öfvervägande, hvilka åtgärder
som böra vidtagas i afseende på Svenska undersåtens
afflyttning ur landet, med fästadt afseende på följande
grunder:

1:o. Att åtgärder måtte vidtagas, hvarigenom hvarje från riket utflyttande person måtte kunna åläggas att, förrän han får anträda resan, visa att kvarlemnade familjers bergning blifvit för framtiden betryggad, så att de icke komma kommunernas fattigvård till last.

2:o. Att konvention, särdeles med Nord-Amerikas Förenta Stater, måtte ingås, hvarigenom från Sverige olofligen afvikne personer kunna få utlevereras om så skulle fordras.

3:o. Att strängt straff måtte stadgas för den, som uppträder såsom agent i afsigt att för egen vinning förleda personer att öfvergifva fäderneslandet.

4:o. Att utväg måtte beredas i Amerika vistande Svenskar, som önska återvända till fäderneslandet, att kunna göra detta, för åtminstone samma afgift, som resan till Amerika kostar.

5:o. Att Svenska Staten måtte beredas tillfälle att tillgodogöra sig den vinst för öfverförande till Amerika af Svenska emigranter, som nu går i utländningars händer, och

6:o. Att tilläfventyrs behöfliga medel måtte ställas till Kongl. Maj:ts disposition.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles.

Stockholm den 20 Januari 1869.

G. Bjerkander.

N:o 18.

Af Herr G. Bjerkander: Derom att, såsom vilkor för en utsträckt beväringskyldighet, roteringen och rustningen måtte i sitt nuvarande skick upphöra.

Då en Kongl. Proposition i den viktiga frågan om försvarsväsendets ordnande är att vid denna riksdag förvänta, skall det kanske an-